

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

PAKİSTAN RAPORU - MART 2016

TÜRKİYE PAKİSTAN'DA ZEMİN KAYBEDİYOR!

Cemal DEMİR - GASAM Başkanı

Prof. Dr. Halil TOKER – İstanbul Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

- 1-TARİHİ ZEMİN
- 2-MEVcut DURUM
- 3-TÜRKİYE-PAKİSTAN İLİŞKİLERİNDE KAYGI VERİCİ UNSURLAR
- 4-ALGININ OLUŞMASINDA ETKİLİ OLAN AKTÖRLER
- 5-TÜRKİYE'YE ZARAR VERME İHTİMALİ NEDİR?
- 6-ÖNERİLER
- 7-ÖRNEK YAYIN LİNKLERİ

Adres: Merkez Mah. Çiftecevizler Cd. İnanca İş Merkezi 9/3 Şişli – İstanbul-Türkiye

Telefon: 0212 343 77 77

Faks: 0212 234 09 71

www.gasam.org.tr

e-mail: info@gasam.org.tr

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

1) TARİHİ ZEMİN

Bilindiği üzere Türkiye ve Türklerin Güney Asya (Alt-Kıta ya da Pakistan-Hindistan ve Bangladeş'i kapsayan bölge) ile olan ilişkileri, yüzyıllar öncesine dayanmaktadır. Bu ilişkiler, İslâm öncesi dönemlerde Kuşan ve Akhun Türklerinin Hindistan'a yaptıkları akınlar ve o dönem Hindistan'ın bazı bölgelerini de kapsayan devletler kurmaları ile başlamıştır. İslâmî dönemde, Gazneli Mahmud'un günümüz Pakistan bölgesinden başlayan fetih hareketi, hem Hindistan'da İslâm'ın yayılması için bölgenin kapılarını açmış, hem de daha sonradan devam edecek Türk akınları için zemin hazırlamıştır.

Bu yolla Gazneli Devleti, Delhi Sultanlıkları, Dekken Adil Şahi ve Kutub Şahi gibi devletlerin ardından en nihayetinde Hint-Türk Sultanlığı diğer adıyla Babürlü Devleti (Hint ve Batı kaynaklarında Muhgal veya Moğollar) gibi yöneticilerinin Türk asıllı olduğu devletler kurulmuştur. Ayrıca, Türkler İslâm'ı Hindistan'a getirdikleri için uzun zaman "Türk" kelimesi "Müslüman" kelimesi ile eşdeğer anlamda kullanılmış ve bir Hindu, İslâm'ı seçtiğinde onun "Türk olduğu" ya da "Türklüğü seçtiği" söylenmiştir. Bu, bölgede İslâm'ın yayılması ardından Hint Müslümanları nazarında Türkleri ayrı bir konuma yükseltmiştir.

Bölge Müslümanlarının Osmanlı Türkiye'sine olan ilgileri ise Fatih Sultan Mehmet'in 1453 yılında İstanbul'u fethetmesi ile başlamış, 1516'da hilafetin Abbasilerden Osmanlılara geçmesi ile artmıştır. Özellikle 1857 Ayaklanma sonrasında Hindistan'ın tamamıyla İngiliz egemenliğine girmesi ile Hindistan Müslümanları, Osmanlı Hilafetini sığınabilecekleri son merci şeklinde telakki ederek duygusal bağlarla Osmanlı Hilafetine bağlanmışlardır.

Bu yüzden Osmanlı Türkleri ne zaman zor duruma düşse, Hindistan Müslümanları, hiçbir fedakârlıktan kaçınmamıştır. 93 Harbi, Trablusgarp Harbi, Balkan Savaşları, I. Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşımız sırasında Türkiye'ye yapılan yardımlar, Türk kardeşlerinin yanında savaşmak için Türkiye'ye gelen Hint Müslümanları ve Hint Hilafet Hareketi, Hindistan Müslümanları nazarında Osmanlı Hilafeti ve Türkiye'ye olan saygı ve bağlılığın en güzel göstergesidir. ***Halifeliğin ilgasını takiben, İngiliz propaganda sisteminin yoğun çabalarıyla, Türklerin artık İslâm dinin terk edip "kâfir" oldukları fikri Hindistan Müslümanları arasında yayılmaya çalışılmış ve bu kara propaganda özellikle İslâmî kesimlerde Türkiye aleyhtarı bir rüzgâr esmesine sebep olmuştur.*** Böylelikle bölge Müslümanları Türkiye'yi gönüllerinden atamamışlarsa da Türklere soğuk davranmaya ve özellikle İslâmî kardeşlik konusunda güvenmemeye başlamışlardır. Tabii ki, en azından Türk halkı bazında, durumun böyle olmadığı ve Türk halkının hâlâ İslâm'ı terk etmedikleri görülünce buzdolabına girmiş durumdaki kardeşlik ve dostluk ilişkileri yeniden ısınmaya başlamıştır.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

1947’de Hindistan ve Pakistan’ın bağımsızlıklarının ardından Türkiye’nin ilişkileri Hint Müslümanlarının mirasını devraldığına inanılan Pakistan ile daha da artmış, iki ülke arasındaki ilişkiler 1964 yılında Türkiye-Pakistan ve İran arasında imzalanan Kalkınma İçin Bölgesel İşbirliği (*Regional Cooperation for Development-RCD*) anlaşması ile birçok alanda geliştirilmeye çalışılmıştır. Fakat özellikle ticari sahada istenilen seviyenin yakalanamaması üzerine bu anlaşma 1985’de feshedilmiştir.

Bunula birlikte Türkiye ve Pakistan arasındaki ikili ilişkiler her zaman olumlu gelişmiş, iki ülke dünya arenasında her zaman birbirlerini desteklemiş, iki halk karşılıklı olarak birbirlerine sevgi ve saygı beslemiştir. Yine de Türk işadamları Pakistan’da fazla tercih edilir bir konumda bulunmamışlardır. Bu durum 2003 seçimlerinde Adalet ve Kalkınma Partisi’nin seçimleri kazanması ile değişerek, özellikle Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayip Erdoğan’ın öncülüğünde Türkiye’nin dışa açılımı ve dünya siyasetinde Türkiye’ni söz sahibi olması yönündeki politikalar çerçevesinde, Türkiye’nin doğal müttefiki Pakistan ile ilişkiler ivme kazanmıştır.

2) MEVCUT DURUM

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayip Erdoğan önderliği ile başlatılan ikili ilişkilerdeki hareketlilik artarak çok boyutlu bir hâl almış, siyasi, askeri ve özellikle ekonomik sahada önemli atılımlar gerçekleştirilmiştir. Artan bu ilişkiler, eski dışişleri bakanımız ve mevcut Başbakanımız Sayın Ahmet Davutoğlu ve Dışişleri Bakanımız Sayın Mevlüt Çavuşoğlu’nun çabalarıyla gelişerek devam etmektedir.

İki ülke arasında gelişen bu ilişkiler 2009 yılında imzalanan ve 17 Şubat 2015’te Sayın Başbakanımızın Pakistan’ı ziyaretiyle dördüncüsü yapılan Yüksel Düzeyli İşbirliği Konseyi (YDİK) mekanizmasıyla kurumsal bir işleyişe kavuşmuştur. Türkiye ile Pakistan arasındaki siyasi ilişkilerdeki artış, ticari ve ekonomik iş birliğini de hızlandırmış. Türk şirketleri Pakistan’da büyük projelere imza atmıştır.

İkili ilişkilerin hızla artmasında Pakistan Başbakanı Sayın Navaz Şerif ile Pencap Eyaleti Başbakanı Şehbaz Şerif’in çok büyük katkıları vardır. Çünkü bu iki kardeş ve özellikle Sayın Şehbaz Şerif, Sayın Cumhurbaşkanımıza büyük hayranlık beslemekte, şehircilik konusunda İstanbul deneyimini Lahor’da uygulayarak Lahor şehrini ikinci bir “İstanbul” yapmaya gayret sarf etmektedir. Yine Pakistan Başbakanı ve Pencap Eyalet Başbakanı, sevgi ve güven besledikleri Türkiye’den gelen işadamlarına her sahada kolaylıklar sağlamaktadırlar.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Yine TİKA (T.C. Başbakanlık Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı) ile İHH İnsani Yardım Vakfı'nın bölgede yaptığı yoğun yardım faaliyetleri de sınırlı da olsa bir kısım Pakistan halkı üzerinde olumlu etkiler bırakmaktadır.

Fakat Türkiye'den bakıldığında her alanda mükemmel seyreden ikili ilişkiler, Pakistan sahasına inildiğinde ve Pakistan'ın siyasi ve sosyal konjonktürü içerisinde değerlendirildiğinde ileride Türkiye'nin ülkedeki etkisi ve özellikle ekonomik ilişkilerini sıkıntıya sokacak kaygı verici bazı işaretleri barındırmaktadır.

3) TÜRKİYE-PAKİSTAN İLİŞKİLERİNDE KAYGI VERİCİ UNSURLAR

Pakistan'da Türkiye aleyhtarı bir algı operasyonunun hızlı bir şekilde artması Türkiye'nin güçlenerek dünya siyasetinde söz sahibi olma girişimleri ile birlikte başlamış, Paralel Yapı'nın saf dışı edilmesi çabalarıyla orantılı bir biçimde hızlanmış ve Türkiye'nin Suriye'deki savaşı sona erdirmeye çabalarını yoğunlaştırması ve özellikle Rus savaş uçağının düşürülmesi olayı ertesinde doruk noktasına ulaşmıştır.

Bu algı operasyonu, mevcut hükümetler arası ilişkileri etkileme olasılığına zarar verecek bir seviyeye ulaşmamışsa da, yakın gelecekte ve Nevaz Şerif Hükümeti'nin yapılacak ilk seçimlerde hükümeti kuramaması durumunda iki ülke ilişkilerinin hızını kesecek ve ikili ilişkilerin geleceğini olumsuz yönde etkilemesi muhtemel kaygı verici unsurları içermektedir. Bunları şu şekilde sıralamak mümkündür:

- Bugünlerde sadece Pakistan dâhilindeki değil Pakistan dışındaki özellikle Urduca basın ve yayın kuruluşlarında hızla yayılan Türkiye aleyhtarı dezenformasyon ve karalama kampanyası başlatılmıştır.
- Bu kampanyalarda özellikle Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve oğulları Sayın Bilal Erdoğan hedef alınmaktadır.
- Sayın Cumhurbaşkanımız, bazen ABD'nin Müslüman dünyasını hedef alan bölme ve parçalama politikalarını maşalık eden "Amerikan kölesi" bir başkan, bazen "Hilafeti yeniden canlandırmayı amaçlayan bir maceraperest" bazen "Osmanlıyı diriltmeye çalışan bir emperyalist" ve bazen de "DAEŞ ile işbirliği yaparak servetini arttıran bir tüccar" şeklinde Pakistan kamuoyuna sunulmaktadır.

Böylelikle hem Cemaat-i İslâmî ve hükümeti kurmuş bulunan Muslim League-N'un İslâmî görüşlü seçmenleri hem de Pakistan'ın PPP (Pakistan Halk Partisi) çevresinde kümelenmiş "modern ve seküler bir hayat tarzını benimseyen kesimlerini nazarında Cumhurbaşkanımız ve bu yolla Türkiye hükümeti ve politikaları aleyhinde olumsuz bir algı operasyonu sürdürülmektedir. Yani bu operasyonu sürdürenler bir taşla iki kuş vurma hevesindedir.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Bu algı operasyonu İslâmî kesimlerde çok etkin olamasa da özellikle Pakistan'ın laik kesimlerinde büyük ölçüde başarılı olmuş görünmektedir. Çünkü bu kesimlerin yayın organlarında BBC, New York Times, Reuters gibi yayın organlarının haberleri doğrudan nakledilmektedir. Hatta Türkiye'de yayın yapan hükümetimiz aleyhtarı gazetelerdeki haberleri Urducaya çevrilerek yayınlanmaktadır.

d) Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Erdoğan aleyhinde yapanlar kendi görüşlerini desteklemek için Cumhurbaşkanımızın oğullarını da hedef almakta ve belli kaynakların piyasaya sunduğu dezenformasyon amaçlı haberler "Türkiye Cumhurbaşkanının oğlu Bilal Erdoğan, tüm yolsuzluk işlerini üstlenmiştir ve hatta terör örgütü DAESH ile dahi servetini arttırmak için işbirliği yapmaktadır" şeklinde lanse edilmektedir.

e) *Yine Türk kuruluşlarının ve iş adamlarının yaptıkları işlerde, Sayın Nevaz Şerif hükümetine ve Sayın Şehbaz Şerif'e rüşvet verme yoluyla ihaleleri kazandığı ve fahiş fiyatlar uygulayarak büyük bir borç yükü altında ezilen Pakistan'ın ve fakir Pakistan halkının servetini "çaldığı" yönünde yalan haberlerle sıradan haklin yani Pakistan'ın genel seçmen kitlesinin zihinleri kirletilmeye gayret edilmektedir. Bu propaganda yöntemi, Türkiye aleyhtarı belli çevreler yanında, Nevaz Şerif hükümetini ve Şehbaz Şerif başkanlığındaki Pencap Hükümetini yolsuzluk ile suçlayarak zayıf düşürmek amacıyla muhalif siyasi parti üyelerince de yoğun bir şekilde kullanılmaktadır.* "Kulaktan kulağa" yöntemiyle "dedikodu" şeklinde yayılan bu propaganda aslında medyadaki haberlerden daha fazla etkili olmuş görülmektedir. Çünkü sıradan Pakistanlıların arasına girildiğinde "her gün kullandıkları ve hayatlarını kolaylaştırmış bulunan metro sistemine dahi nefretle bakıldığı" açıkça görülmektedir. Bir protesto gösterisi gerçekleştirildiğinde ve şiddet olayları baş gösterdiğinde bu metro hatları hedef alınabilmekte ve bir Türk ile herhangi bir sorun yaşandığında "Biz Türklerin burada ne yaptığını biliyoruz!" türünde aşağılayıcı ifadeler duyulabilmektedir. Hatta üniversite profesörleri dahi "Projeleri daha ucuza çıkarabilecek Avrupa şirketleri varken ihalelerin neden Türklere verildiğini?" sorgulayabilmektedir. Yani Türkiye aleyhtarı söylenti ve dedikodu propagandası çok hızlı ve etkili bir şekilde işlev görmektedir

f) Bu dezenformasyon o kadar etkili kullanılmıştır ki Rus Savaş Uçağı Türkiye hava sahasında düşürüldüğünde, bunun Türkiye'nin savaşı körüklemek ve Amerika Birleşik Devletleri'nin bölgede elini rahatlatmak için yaptığını iddia edenler çıkmış ve olayda Rusya'nın haklı olduğu genel bir kanı hâlinde yayılmıştır.

g) Yukarıda da belirtildiği gibi TİKA ve İHH gibi kuruluşlar, Pakistan'da önemli ve takdire şayan insani yardımlarda bulunmakta, gerektiğinde üniversite, cami, yetimhane, okul ve evler yaparak Pakistanlı ihtiyaç sahiplerine devretmektedir. *Fakat yapılan bu yardımlar ve imar faaliyetleri, Pakistan kamuoyuna ve özellikle gelir seviyesi orta ve üzeri olan gruplara gerektiği şekilde anlatılamamaktadır.* Çünkü sadece bu yardımlardan faydalanan ihtiyaç sahipleri nazarında Türkiye ve Türklere karşı bir sempati oluşurken, orta ve üzeri gelir seviyesine sahip bir grup Pakistanlının nazarında "Türklerin kendi üstünlüklerini göstermek için yaptıkları ve Pakistanlıları aşağılayan" faaliyetlermişçesine yanlış bir biçimde algılanmaktadır. Bu algının bir yolla giderilmesi ve Türk yardımının gerekçeleri ve yöntemi tüm Pakistan kamuoyuna daha iyi

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

bir şekilde anlatılmalıdır. Bilindiği üzere Pakistan’da siyaset genel halk kitleleri tarafından değil, elit bir üst sınıf tarafından biçimlendirilmektedir.

h) Ayrıca Türkiye ile yakın ilişkilerin sürdürülmesini ve bunun ticari ve ekonomik ilişkilerden daha sağlam ve kalıcı bir temel olan kültürel ve edebi ilişkiler temelinde de kuvvetlendirilmesini arzulayan entelektüel kesim Türkiye’nin Pakistan sahasını diğer aktörler için boş bıraktığı düşünülmektedir. Bu kesimden Türkiye sevdalılarının kanaati, Pakistan resmi ve sosyal kuruluşlarından gelen ve Türk dili, kültürü ve tarihini Pakistan’da yaygınlaştıracak talepleri karşılıksız bıraktığı, hatta üniversite ve kültür merkezleri kurulması için arsa verilmesini teklif ettiklerinde, bu tekliflerine karşılık bulamadıklarını söylemektedir.

Bu kesimler, İran’ın Pakistan’daki bütün önemli şehirlerinde kültür merkezleri kurarak kültür ve dil yoluyla kendi siyasi propagandasını yaptığı bir dönemde, Türkiye’nin sadece ekonomik ilişkilere yönelerek kültürel propaganda sahasını tamamen boş bırakmasının sebebini algılayamadıkların belirtmektedirler. Zaten aynı durum, Türkiye karşıtı çevreler tarafından Türkiye’nin sadece kendi ekonomik çıkarları dışında hiçbir şey düşünmediğinin ve Pakistan’ı ve Pakistanlıları aslında umursamayarak kullandığının kanıtı şeklinde propaganda malzemesi olarak kullanılmaktadır.

4) ALGININ OLUŞMASINDA ETKİLİ OLAN AKTÖRLER

Pakistan’ın bazı düşünce kuruluşları, medya ve araştırma merkezleri mensupları ile yapılan sohbetler sırasında Türkiye aleyhtarı propaganda yapan ve yanlış bir Türkiye algısı oluşturduğu düşünülen aktörlerin kimler olduğu konusunda değişik görüşler bulunduğu anlaşılmıştır.

Bu konuda, Pakistan entelektüelleri arasında bazı devlet ve grup isimleri zikredilmektedir ve propaganda yöntemleri ve yürütülen algı operasyonu bu isimlerin en azından birkaçının doğru olduğuna işaret etmektedir. Tabii ki derin ve çok yönlü araştırmalar yapmadan suçlamada bulunmak doğru olmayacaktır. Fakat Türkiye karşıtı algı operasyonunun önlenmesinde hiçbir ayrıntı göz ardı edilmemesi önem arz etmektedir. Değişik çevrelerde konuşulan aktörler şunlardır:

a) ABD-İngiltere, Rusya ve İsrail: Bu dört ülkenin kendi çıkarları doğrultusunda Türkiye’nin Pakistan üzerindeki etkisinin Türkiye’nin güçlenmesine ve dünya üzerindeki etkisinin artmasına katkıda bulunacağını ve bununla dünya siyasetinin yönlendirilmesi hususunda kendi planlarını sekteye uğratacağını, düşündükleri ve bunun da Pakistan’daki Türkiye aleyhtarı algı operasyonunu tetikleyicisi işlevini gördüğü kanaati bulunmaktadır. Zaten BBC, Reuters gibi ABD, İngiltere ve Rusya merkezli yayın kuruluşlarının organlarında ve hatta Yahoo’nun haber servisinde sürekli Türkiye aleyhtarı yayınlar yapıldığı ve bunların Pakistan’da ortaklık kurdukları medya kuruluşlarına servis edildiği dikkatlerden kaçmamaktadır.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Çünkü Türkiye ve Pakistan arasındaki sıkı siyasi, askeri ve ekonomik işbirliği birçok kişiyi rahatsız edecek niteliktedir.

b) İran: İran'ın belli ölçülerde bölgede Türkiye'nin önünü kesmeyi arzuladığı özellikle Sünni din adamları ve entelektüellerinin bir kısmının görüşüdür. Onlara göre Sünni İslâm Âlemini bir araya getirip güçlenmesini sağlayacak ve bu birlikteliğe önderlik edecek bir Türkiye, Şii dünyasının önderi İran için pek de istenecek bir durum değildir. Bu nedenle İran'ın da böyle bir propaganda içerisinde yer aldığı düşünülmektedir. ***Hatta Azad Keşmir'in başkenti Muzafferabad'da deprem sonrası Türkiye'nin yeniden inşa ederek Keşmirlilere hediye ettiği üniversite binasında İran tarafından Şah İsmail Safavi Kürsüsü kurulmuştur. Bu kürsünün nihayetinde Osmanlı-Türk anlayışına zarar verecek çalışmalara imza atmasının pek muhtemel bulunduğu düşünün bazı Keşmirliler, neden Türkiye'nin sahayı boş bıraktığı ve en azından aynı üniversitede bir "Osmanlı Kürsüsü" kurmayı düşünmediğini sorgulamaktadır.***

c) Diğer bazı Avrupa Devletleri: Yine Fransa ve Almanya gibi bazı Avrupa devletlerinin siyasi olmaktan çok ekonomik çıkarlarının tehlikeye düştüğü kanısıyla Türkiye aleyhtarı propagandaya vesile oldukları kanaati de yaygındır.

d) Gülen Cemaati ya da yeni adıyla Paralel Yapı: Bu cemaatin Pak-Türk Okulları adı altında yaklaşık 26 okulu, 150 civarında Türk ve 600 civarında Pakistan asıllı öğretmeni bulunduğu bilinmektedir. Yine Rumi Forum adı altında faaliyet gösteren son derece etkin bir düşünce kuruluşları mevcuttur. Pakistan üniversiteleri ve basın yayın organları ile de çok yakın temasları vardır. Bu cemaatin, Pakistan'da ve Pakistan dışından Urdu dilinde yayın yapan en az üç televizyon kanalı ile bazı gazetelerde dolaylı yollardan ya da doğrudan hissesi bulunduğu, iddia edilmektedir. Türkiye'deki Samanyolu Televizyon kanalının bir benzeri SeeTV adıyla Pakistan'da Urduca olarak yayın yapmaktadır ve önemli bir seyirci kitlesine sahiptir.

Türkiye'nin Pakistan'daki itibarı ve Pakistanlılardaki Türkiye sevgisi ve Türkler ile gönül bağlarını baz alarak ve bundan faydalanarak Pakistan'da temellerini sağlamlaştıran bu grubun, Türkiye ve Türkler aleyhinde menfi bir algının ortaya çıkaracak bir yöntem izlemesi biraz zor gözükmemektedir. Çünkü kendileri de "Türk" oldukları için saygı görmekte ve kendilerine imkânlar sağlanmaktadır. Tabii bu grubun Türkiye'deki olaylardan sonra tasfiye edilmesi sürecinde ne tepki verdiği ve Sayın Cumhurbaşkanımızın Pakistan'daki olumlu imajına karşı algı operasyonu içerisine girip girmediği ilgili kuruluşlarca araştırılması gereken bir husustur.

e) Hindistan: Hindistan'ın görünmez eli her zaman Pakistan'da perde arkasında işlevini sürdürmektedir. Hatta Pakistan'ın iç düzenine ve güvenliğine zarar vermek için Taliban gibi terör unsurlarına parasal ve askeri yardım yapıldığı, kısa bir süre önce bizzat Hindistan'ın önemli yetkililerince açıklanmıştır. Pakistan'ı başta Keşmir Sorunu olmak üzere birçok konuda destekleyen ve Pakistan'ın güçlenmesine yardımcı bir Türkiye tabiidir ki Hindistan yetkililerince pek de hoş karşılanabilecek bir durum gibi gözükmemektedir. Bu nedenle Türkiye'nin Pakistan'dan uzaklaştırılması bir ölçüde Hindistan'ın da işine yaramaktadır. Yine son yıllarda birçok Pakistan kanalında yayımlanmaya başlanan ve Pakistan seyircisini kendine bağımlı hâle getiren Türk dizileri, nakledildiği üzere, dizileri ve Bollywood filmleri aracılığıyla Pakistanlılar ve hususiyetle Pakistan gençleri üzerinde kültürel hegemonyasını devam ettiren Hindistan'ı

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

rahatsız etmiştir. Bu yüzden Hindistan'ın iş adamlarının Pakistan'daki Türk dizilerini sıkça yayınlayan özel kanalları satın aldıkları ve aşama aşama Türk dizilerini yayından kaldırarak yeniden Hint dizilerini yayına soktukları dikkatlerden kaçmamaktadır.

Yukarıda da belirtildiği gibi tüm bu iddialar ve verilen bilgiler, kesin bir şey söylemeden önce, etraflıca ve derinlemesine araştırılıp analiz edilmeye muhtaçtır. Fakat kesin olan şey, Türkiye'nin ve özellikle Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ve Adalet ve Kalkınma Partisi Hükümetinin Pakistan'daki itibarını zedelemek ve Pakistan halkını Türkiye ve Türklerden uzaklaştırmak maksadıyla, bazı güç odakları tarafından yoğun bir algı operasyonu sürdürülmektedir.

5) TÜRKİYE'YE ZARAR VERME İHTİMALİ NEDİR?

Her şeyden önce dost ve kardeş ülke Pakistan, duygusal bağlar ve ekonomik çıkarlar dışında da Türkiye için çok büyük öneme sahiptir. Dünya siyasi haritasında iki ülkenin konumu ve paydaşları, iki ülkenin de düşmanları tarafından birbirine benzer sebeplerden dolayı parçalanmak istenmesi, Türkiye ve Pakistan'ın her sahada ortak hareket etmesi gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Ayrıca Atom bombasına sahip bulunan dost ve müttefik Pakistan, Türkiye'ye karşı yeri geldiğinde tehditler savuran Rusya gibi ülkeler için de önemli bir caydırıcı güç özelliğini taşımaktadır. Yine Pakistan, düzenli bir işbirliği ve istihbarat paylaşımı ile çalışıldığında tüm Güney Asya ve Afganistan'dan Ortadoğu'ya gelerek zaman zaman Türkiye'ye de tehdit teşkil eden DAESH gibi örgütlerle ve Şii silahlı gruplara katılan milisleri engelleyebilecek tek güçtür.

Türkiye'yi çıkarları sona erdiğinde yarı yolda bırakacak ya da liderlerinin isteklerine göre sürekli müttefik değiştiren ülkelerle ilişkileri arttırmaya çabalarken Pakistan gibi zor zamanlarımızda bize destek olan ve gelecekte de olması kuvvetle muhtemel ülkelerin ihmal edilmesi, Türkiye'nin çıkarlarını tehdit edecek unsurları ihtiva edebilir. Pakistan'ın Türkiye için önemi çok iyi anlaşılmalı ki Pakistan'da Türkiye aleyhtarı bir menfi algı yaratma operasyonu son hızıyla sürdürülmektedir.

Bu algı operasyonu, belli ölçülerde başarıya ulaşmaya başlamıştır. Her ne kadar İslâmî kaygıları bulunan Pakistanlılar ile orta yaşlı geçmiş ve yaşlı ilerlemiş Pakistanlılar hâlâ tarihî kardeşlik bağlarının getirdiği sevgi ile bu propagandalara kapılmamakta iseler de, işsizlik sorunu ile uğraşan, ekonomik zorluklar içerisinde yaşam mücadelesi veren gençlerin zihinleri karışmaktadır. Bu operasyonların tam anlamıyla olgunlaşmış Türkiye-Pakistan ilişkilerinin geleceğinde sorunlar çıkarabilecek bir seviyeye varmasından önce ve hâlâ bu ters gidişatı engelleme imkânı varken duruma müdahale edilmesi iyi olacaktır.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

6) ÖNERİLER

Bu gidişatı durdurmak için yapılabilecekler konusunda şunları önermek mümkündür:

- a) Henüz atamaları yapılmamışsa İslamabad'daki Türkiye Büyükelçiliği'nin boş bulunan Basın, Kültür ve Eğitim Ataşeliklerine, bölgeyi tanıyan, Pakistan halkını küçümsemeyerek halkın içine girebilecek ve mümkünse Urduca'yı iyi bilen kişilerin atanması. Bilindiği üzere İngilizce kullanılarak sadece Pakistan'da son derece kısıtlı bir kitleye ulaşılabilmekte, Pakistan halkının çoğunluğunu teşkil eden sokaktaki insana ulaşılamamaktadır. Zor zamanlarda da fedakârlık yapan elit kesimler değil sokaktaki sıradan insanlardır. Seçimlerde de oy veren bu geniş halk kitleleri yöneticileri tarafından pek de dikkate alınmasalar da seçimler geldiğinde onların da görüşlerine kısa bir süre için kulak verilmektedir. Ayrıca Türkiye Büyükelçiliğinde anılan ataşeliklerin boş kalması Pakistanlı entelektüellerin kafasında Türkiye'nin Pakistan'ı önemsemediği izlenimini yaratmaktadır.
- b) İslamabad Türkiye Büyükelçiliği ile Karaçi Konsoloslugu ve açılması kararlaştırılmış bulunan Lahor Konsoloslugunda kültür birimlerinin kurulması. Bu birimlerin üniversiteler ve siyasi ve sosyal kuruluşlarla ortak toplantılar düzenlenmesi, yine bu birimler aracılığıyla Türkiye lehinde bir ortam oluşmasına yardım edecek kitapların hazırlanarak basılması konusunda Pakistanlı bilim adamı, yazar, çevirmen ve yayın evlerini teşvik etmesi önemli bir adım olacaktır. Malum olduğu üzere Türkiye'nin de içinde bulunduğu birçok ülkede İran Büyükelçilikleri ve konsoloslukları doğrudan para yardımında bulunmasalar da basılan kitapların önemli bir miktarını satın alarak kendi dili, edebiyatı ve kültürünün yayılmasını teşvik etmekte, kültür merkezleri aracılığıyla açtığı dil kursları ile ve de yayınlattığı dergilerle hatırı sayılır bir taraftar ve sempatizan seviyesine ulaşmaktadır.
- c) Lahor'da kurulması için anlaşması yapılan Yunus Emre Enstitüsü mümkün olduğunca hızlı bir biçimde kurularak, yerel dilleri bilen bir kadro ile kurulması. Kurulacak Yunus Emre Enstitüsünün sadece Türkçe öğretilip Türk kültürünü tanıtmakla kendini sınırlamak yerine Pakistan'daki büyükelçiliğimiz ve konsolosluklarımızın yapması mümkün olmayan kültürel ve bilimsel bağlantıları kurarak Türkiye lehinde propaganda yapılmasını sağlamalıdır. Yani Pakistan'da uzun zamandır ihtiyaç duyulan bir eksikliğin acilen giderilmesi uygun olacaktır.
- d) Türkiye aleyhinde propaganda karşısında durumu Türkiye lehine çevirecek propaganda faaliyetlerine yardım etmek için Urdu Dilinde yayın yapacak en az bir televizyon kanalı ile bir iki gazetenin satın alınması ya da yeni televizyon kanalının kurulması. Bunun yanında satın alma işleminin yapılamaması durumunda büyük ve köklü medya kuruluşlarıyla ortaklık kurulması ve o kuruluşu yönlendirebilecek oranda hisse satın alınması da Türkiye'nin bu ülkedeki etkisini artıracaktır.
- e) Mümkün olduğunca yoğun bir şekilde Türk ve Pakistan Üniversiteleri arasında bilimsel anlaşmalar yapılarak karşılıklı öğretim üyesi ve öğrenci değişiminin başlatılması. Özellikle Pakistanlı öğrencilerin burslar verilerek Türkiye'ye davet edilmesi ve gelen öğrencilerin kendi

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

başlarına bırakılmayıp daha sonra ülkelerine döndüklerinde Türkiye'nin tanıtımına katkıda bulunacak anlayışın bu öğrencilere kazandırılması.

Tüm bu tespit ve önerilerden yola çıkarak Türkiye ve Pakistan'ın atisi için sürdürülebilir adımların acilen atılması gerekmektedir.

7) ÖRNEK YAYIN LİNKLERİ

- 1) Erdoğan'ın Sultanlık Rüyası Paramparça
<http://humshehronline.com/?p=11918#sthash.wYvS53tq.dpbs>
- 2) Cumhuriyetten Diktatörlüğe Yolculuk
<http://niazamana.com/2015/11/new-election-in-turkey/>
- 3) Erdoğan DAESH'in Patronu
<http://newsnoor.com/Content/Content.aspx?Mode=1&PageCode=33978>
- 4) Erdoğan, Yemini ve Türk Siyasetteki Vaadi
<http://www.mubassir.com/ur/showstory.php?id=2489#.Vt9RwvmLRD8>
- 5) Türkiye Savaşların Girdabında
<http://www.karwan.no/discussion/31169/2015-12-03/turkey-in-crisis/>